Prima instanță: Judecătoria Hînceşti (sediul Ialoveni), judecător Natalia Doroftei

Dosarul nr. 2a-759/24
(2-22173418-02-2a-20022024)

D E C I Z I E

13 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Șișcanu Grigore în interesul lui Cociu Vasilii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cociu Vasilii împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni", intervenient accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor", cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Hînceşti (sediul Ialoveni) din 11 decembrie 2023, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Cociu Vasilii împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni", intervenient accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor", cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. La 23 noiembrie 2022 Cociu Vasilii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni", intervenient accesoriu Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor", cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că este proprietarul terenului agricol situat în extravilanul comunei *****, raionul *****, identificat prin numărul cadastral *****, cu suprafața de *****ha, dobândit în temeiul contractului de vânzare-cumpărare încheiat cu Nedelcu Efrosinia, în calitate de vânzător, și cu acesta, în calitate de cumpărător, contract autentificat notarial.
3. Totodată, la 5 octombrie 2007, în conformitate cu art. 214, 290 și 275 Cod civil (redacția veche), contractul de vânzare-cumpărare a fost supus înregistrării cadastrale, iar potrivit

dispozițiilor art. 321 Cod civil (redacția veche) și art. 510 Cod civil (redacția nouă), care prevăd că dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile se dobândește de la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile, s-a născut dreptul de proprietate privată al reclamantului asupra imobilului procurat, acesta fiind protejat ca proprietar autentic în temeiul legislației în vigoare.

4. De asemenea, a precizat că terenul de pământ este învecinat cu terenul de pământ care-i aparţine mamei sale - Cociu Alexandra, teren cu nr. cadastral *****, care se mărginește cu drumul regional ***** – satul *****, r-nul *****.
5. În continuare, a menționat că la începutul lunii iunie 2022, S.A. „Drumuri Ialoveni", filiala *****, a efectuat lucrări de întreţinere şi amenajare a drumului *****-*****.
6. Reclamantul a precizat că în regiunea „Deluţ", comuna *****, accesul la terenurile de pământ, printre care se află şi terenul ce îi aparține în proprietate privată, se efectua de pe drumul regional ***** - *****, prin intermediul trecerii peste un pod, construit până la privatizarea terenurilor din această regiune, adică înainte de anul 1990.
7. Însă, în urma lucrărilor petrecute de S.A. „Drumuri Ialoveni", filiala *****, accesul a fost lichidat prin demolarea podului şi eliminarea ţevii de scurgere din canal, ca confirmare atașînd imagini de la locul unde a fost trecerea de la drumul central spre loturile de pământ.
8. Astfel, prin lichidarea accesului la terenul de pământ pârâtul i-a adus atingeri în exercitarea dreptului de folosință şi dispoziție, fiind lipsit de posibilitatea de a accede la teren cu careva inventar agricol pentru a efectua lucrări agricole (arat, semănat).
9. De asemenea, acesta a arătat că, observând situația creată, la 9 septembrie 2022, printr-o cerere prealabilă, s-a adresat către S.A. „Drumuri Ialoveni", solicitând înlăturarea piedicilor în exercitarea dreptului de folosință asupra bunului său, generate de acțiunile ilicite ale colaboratorilor filialei *****. Aceste piedici, constând în blocarea accesului la terenul ce îi aparține cu titlu de proprietate privată, persistă și în prezent, iar la cererea depusă nu a primit niciun răspuns.
10. La 17 octombrie 2022, reclamantul s-a adresat cu o solicitare similară Primăriei comunei *****, raionul *****. Ulterior, la 18 octombrie 2022, acesta a primit răspunsul cu nr. 3469, prin care se confirma că, la 2 iunie 2022, comisia primăriei, deplasându-se în regiunea „Deluț", în preajma terenului ce îi aparține, a constatat deteriorarea căii de acces amenajate anterior către proprietatea Cociu Alexandra și către alte terenuri.
11. Conform constatărilor comisiei, deteriorarea a fost cauzată de lucrările de întreținere și amenajare a drumului regional *****–*****, executate de S.A. „Drumuri Ialoveni", filiala *****.
12. Totodată, acesta a menționat că nu a fost deposedat de terenul de pământ, însă pârâtul îl împiedică, prin acțiunile sale ilicite, să își exercite dreptul de folosință și de dispoziție asupra terenului ce îi aparține cu titlu de proprietate, impediment care persistă și la momentul înaintării acțiunii. Din acest motiv, reclamantul s-a adresat instanței, solicitând încetarea încălcării drepturilor sale.
13. Reclamantul a specificat că prin cererea prealabilă, a solicitat de la pârât să înlăture încălcarea dreptului său de folosire şi dispoziţie asupra terenului ce îi aparţine prin restabilirea podului, dar nu a primit nici un răspuns.
14. Astfel, a notat că prin această neglijare, se constată că pârâtul nu a dorit să înlăture fapta ilegală admisă de el fără a purcede la adresarea cu cerere în instanta de judecată.

15. Respectiv, pârâtul este cel care are culpa procesuală, întrucât este cel din a cărui vină a fost iniţiată şi desfăşurată procedura de examinare judiciară.
16. Reclamantul Cociu Vasilii a solicitat a-l impune pe pârâtul S.A. „Drumuri Ialoveni” a restabili podul care servea ca acces de pe drumul regional ***** - *****, r-nul *****, spre terenul cu drept de proprietate privată nr. cadastral *****, în extravilanul comunei *****, r-nul *****, ce-i aparține, precum și încasarea de la S.A. „Drumuri Ialoveni” în beneficiul său a sumei de 5000 lei ce constituie cheltuielile de judecată.

Poziția instanței de fond:

17. Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 11 decembrie 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de Cociu Vasile împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni”, intervenient accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor”, cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.
18. La fel, s-a încasat de la Cociu Vasile în beneficiul S.A. „Drumuri Ialoveni”, cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză, în mărime de 6000 (şase mii) lei.
19. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținînd că, terenul pe care a fost amenajat accesul invocat de reclamant reprezintă teren aferent drumului național G89 R1-*****-*****-*****, proprietate publică a statului, iar accesul către terenul reclamantului (țeavă metalică) a fost realizat fără autorizația administratorului drumului și fără actele urbanistice necesare, fiind amplasat exclusiv pe terenul public aferent drumului național, și nu pe proprietatea privată a reclamantului, a conchis că S.A. „Drumuri Ialoveni”, acționând în baza contractului de antrepriză din 1 aprilie 2022 și în limitele terenului administrat de stat, a executat lucrările în conformitate cu atribuțiile sale, fără a aduce atingere dreptului de proprietate al lui Cociu Vasili.
20. Instanța a respins alegațiile reclamantului precum că prin demolarea accesului la teren, acesta nu-şi poate exercita dreptul de folosință şi posesie asupra bunului imobil, deoarece la km 40+155 a drumului regional G89 R1-*****-*****-G91 există acces care asigură conectarea la drumurile de câmp, paralele cu drumul regional.
21. Instanța a mai reținut că prevederile art. 585 Cod civil nu sunt aplicabile în cauză, întrucât Cociu Vasili nu este proprietar al terenului pe care a fost instalată țeava metalică. Acest teren nu îi aparține cu titlu de proprietate, ci constituie proprietate publică a statului și este aferent drumului național G89 R1 - ***** - ***** - G91.
22. De asemenea, întrucât pretențiile reclamantului privind înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil nu au fost considerate plauzibile și probate, cererea accesorie referitoare la compensarea cheltuielilor de judecată a fost, la rândul ei, apreciată ca neîntemeiată.
23. Ținând cont de complexitatea cauzei, de noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate, de aportul avocatului la soluționarea litigiului, precum și de necesitatea și rezonabilitatea cheltuielilor efectiv angajate, instanța a admis solicitarea reprezentantului S.A. „Drumuri Ialoveni”, avocatul Grigorița Andrei, și a apreciat suma de 6 000 lei ca fiind cheltuieli de asistență juridică necesare și rezonabile.

Solicitarea apelantului:

24. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, avocatul Șișcanu Grigore, acționând în interesul lui Cociu Vasilii, a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 11 decembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței, cu adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată înaintată împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni", intervenient accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor", cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

25. În motivarea apelului, avocatul Șișcanu Grigore, acționând în interesul lui Cociu Vasilii, a menționat că probele prezentate în ședința de judecată în confirmarea solicitărilor apelantului au fost apreciate arbitrar sau nu au fost apreciate nicicum.
26. La fel, a menționat că instanţa de judecată a făcut trimitere la contractul de antrepriză nr. 08-10/146 din 15 mai 2020, care ca și cum probează situația de fapt, doar că instanța nu a citat până la capăt contractul dat care la p. 9.2 stipulează că, prezentul contract este încheiat pe termen de până la 31 decembrie 2020, deci la începutul lunii iunie 2022, acest contract era expirat.
27. În continuare, a criticat trimiterea instanței la art. 7 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509, indicând că amenajarea trecerii către terenurile mai multor proprietari fără careva autorizaţie nu poate fi imputată reclamantului, deoarece la momentul când el a devenit proprietar al lotului de pământ trecerea era amenajată, fapt confirmat de Primăria com. *****, r-nul *****.
28. Astfel, pârâtul S.A. „Drumuri Ialoveni", conform art. 13 alin. (1) din Legea drumurilor, este responsabilă de repararea prejudiciilor cauzate.
29. S.A. „Drumuri Ialoveni" n-a respectat prevederile art. 7 alin. (3) din Legea drumurilor, care prevede că căile de acces realizate în zona drumului public fără autorizaţia indicată la alin. (2) sau cu încălcarea condiţiilor impuse prin autorizaţia respectivă, precum şi căile de acces care nu sânt utilizate se vor desfiinţa de către cei care le deţin cu orice titlu, pe cheltuiala acestora, în termen de 60 de zile calendaristice din data notificării, restabilindu-se continuitatea elementelor geometrice ale drumului.
30. Prin urmare, S.A. „ Drumuri Ialoveni" la momentul stabilirii că trecerea este neautorizată, urma să notifice proprietarii terenurilor despre acest fapt, ceea ce nu a făcut, dar în aceiaşi zi a demolat calea de acces.
31. Subsecvent, a notat că în pct. 10 alin. (3) din hotărârea din 11 decembrie 2023, instanţa de judecată a reținut că S.A. „Drumuri Ialoveni" a acţionat în baza contractului de antrepriză nr. 08-10/125 din 1 aprilie 2022, însă aşa contract n-a fost obiect al examinării în şedinţa de judecată şi nu poate fi pus la baza unei hotărâri, în ședința de judecată a fost examinat contractul nr. 08-10/146 din 15 mai 2020 care la momentul examinării cauzei era expirat.
32. De asemenea, a obiectat împotriva constatării instanței cu privire la faptul că la km 40+155 a drumului regional G89R1-*****-*****-G9 există acces care asigură conectarea la drumurile de câmp, deoarece în hotărâre nu este indicată sursa în baza căreia instanţa de judecată a ajuns la această concluzie, or prin planșele foto se constată lipsa unui astfel de acces.

33. Totodată, apelantul a contestat concluzia instanței de fond privind neaplicarea art. 585 Cod civil, calificând-o drept arbitrară, întrucât încălcarea dreptului de proprietate prin lipsirea de acces la lotul de pământ putea fi săvârșită de orice persoană. În speță, a fost demontată țeava care asigura trecerea peste canal către lotul de pământ al reclamantului. Eliminarea acestei țevi, amplasate în imediata apropiere a drumului, nu reprezintă însă încălcarea dreptului de proprietate propriu-zisă, ci modalitatea prin care acest drept a fost afectat. Dreptul de proprietate al apelantului privește lotul de pământ dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare, având numărul cadastral *****.
34. Iar, conform art. 585 alin. (1) Cod civil, dacă dreptul proprietarului este tulburat în alt mod decât prin uzurpare sau privare de posesie, proprietarul este în drept să ceară instanţei să fie apărat. El poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat.
35. În același timp, a remarcat că la cererea de chemare în judecată a fost anexată solicitarea Primăriei com. ***** către S.A. „Drumuri Ialoveni” nr. 1206 din 16 iunie 2022, din care se constată faptul că calea de acces spre terenul reclamantului a fost deteriorată şi altă cale de acces spre aceste terenuri nu există.
36. Prin referință reprezentantul Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor”, directorul executiv Popa Ștefan, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond, indicând că apelantul nu a indicat nici un argument plauzibil întru susținerea cererii de apel, iar motivele invocate sunt formale, declarative și eronate, nefiind bazate pe prevederile legale.
37. La fel, a reiterat asupra faptului că S.A. „Drumuri Ialoveni” a acționat în strictă conformitate cu atribuțiile stabilite în contract și în limita terenului aferent drumului național, care este proprietate publică a statului, iar invocarea de către apelant a lipsei accesului către terenul agricol cu nr. cadastral ***** ține doar de obișnuința acestuia de a utiliza accesul neautorizat, care se află în nemijlocita apropriere a terenului său.
38. În ședința instanței de apel, avocatul Șișcanu Grigore în interesul lui Cociu Vasilii, a susținut cererea de apel, solicitând admiterea apelului în sensul înaintat.
39. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului S.A. „Drumuri Ialoveni”, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.
40. În ședința instanței de apel, reprezentantul intervenientului accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor”, legal citat despre locul, data și ora ședinței nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa intervenientului accesoriu.

Aprecierea instanţei de apel:

41. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
42. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din*

dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

43. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe".*
44. Conform art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă *„o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale".*
45. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *"fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel".*
46. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *"circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace".*
47. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *"instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege".*
48. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
49. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
50. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
51. Astfel, materialul probator atestă că Cociu Vasilii deține cu drept de proprietate terenul agricol, situat în extravilanul satului *****, raionul *****, trecut în Registrul cadastral cu nr. *****, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 7 iulie 2007.
52. La 15 mai 2020 între Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor", în calitate de beneficiar și S.A. „Drumuri Ialoveni", în calitate de antreprenor, a fost semnat contractul de antrepriză nr. 08-10/146, obiectul căruia l-a constituit lucrările de întreținere și administrare a drumurilor naționale, amplasate teritorial în raioanele Ialoveni, Hîncești și *****, inclusiv și drumul naţional G89 R1-*****-***** ***** aferent terenului cu nr. cadastra *****, proprietatea reclamantului/pârât.

53. La pct. 1.2 al contractului, părțile au stabilit că *„activitățile de întreținere și administrare a drumurilor publice naționale se desfășoară de către antreprenor în conformitate cu instrucțiunile ramurale, normativele, standardele, reglementările tehnice în vigoare și sunt nominalizate în anexa nr. 2 a contractului”*, iar potrivit pct. 3.1.2 al contractului de antrepriză „*antreprenorul este obligat să desfăşoare activităţile de administrare şi să execute lucrările de întreținere a drumurilor în conformitate cu Instrucțiunile ramurale privind clasificarea şi definirea lucrărilor de reparare şi întreținere a drumurilor publice a Republicii Moldova, precum şi cu normativele, standardele şi reglementările tehnice în vigoare şi în termenii coordonați cu Beneficiarul”.*
54. Cociu Vasilii, depistând deteriorarea căii de acces spre terenul său, prin cererea din 9 septembrie 2022 a informat S.A. „Drumuri Ialoveni” despre obstacolele create în folosirea terenului ce îi aparține cu drept de proprietate.
55. De asemenea, la 17 octombrie 2022 Cociu Vasilii a adresat o cerere similară Primăriei comunei ***** cu privire la deteriorarea căilor de acces către proprietățile private ale cetățenilor din regiunea „Deluț”, comuna *****.
56. Prin răspunsul Primăriei comunei *****, raionul ***** nr. 3469 din 18 octombrie 2022, Cociu Vasilii a fost informat că s-a confirmat deteriorarea căii de acces la proprietatea Alexandrei Cociu, respectiv a unei țevi de metal cu diametrul 250 – 300 mm cu lungimea de 4 m, precum și a altor proprietăți ca urmare a lucrărilor de întreținere și amenajare a drumului național/regional *****-*****, efectuate de către S.A. „Drumuri Ialoveni”, filiala *****.
57. Totodată, având în vedere că problema indicată ține de competența S.A. „Drumuri Ialoveni”, filiala *****, Primăria a expediat către această entitate și solicitarea nr. 1206 din 16 iunie 2022, prin care a rugat intervenirea și restabilirea, în măsura posibilităților, a căii de acces deteriorate în urma lucrărilor menționate.
58. Considerând că S.A. „Drumuri Ialoveni” a creat un obstacol în exercitarea dreptului său de folosință asupra bunului imobil, Cociu Vasile a înaintat prezenta acțiune, solicitând înlăturarea impedimentului prin restabilirea podului care asigura accesul de pe drumul regional *****–*****, r-nul *****, către terenul aflat în proprietate privată, cu nr. cadastral *****, situat în extravilanul comunei *****, r-nul *****.
59. Tot din materialele cauzei urmează că calea de acces dinspre drumul regional G89 R1 - ***** – ***** - *****, constituită dintr-o țeavă metalică, către terenul agricol cu nr. cadastral *****, aparținând reclamantului/apelant, a fost amenajată în lipsa autorizației de amplasare în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia, emisă de administratorul drumului, precum și în lipsa certificatului de urbanism și a autorizației de construire.
60. Fiind investită cu examinarea acțiunii, prima instanță a respins-o.
61. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele a probelor prezentate, hotărârea fiind întemeiată.
62. În susținerea acestei opinii Colegiul reține că potrivit art. 16 alin. (1) lit. b), e) din Codul civil „*Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: b) restabilirea situației*

anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; e) impunerea la executarea obligaţiei în natură".

63. Potrivit dispoziţiilor art. 500 alin. (1)-(2) din Cod civil „*proprietarul are drept de posesiune, de folosinţă şi de dispoziţie asupra bunului. Dreptul de proprietate este perpetuu.*", iar potrivit art. 501 alin. (1)-(2) Cod civil „*proprietatea este, în condiţiile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă şi prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condiţiile legii."*
64. Art. 585 al Codului civil indică că „*Dacă dreptul proprietarului este tulburat în alt mod decît prin uzurpare sau privare de posesie, proprietarul este în drept să ceară instanţei să fie apărat. El poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Pot fi solicitate despăgubiri şi în cazul în care nu se cere încetarea încălcării sau executarea acestei cerinţe este imposibilă. Instanţa de judecată poate să dispună apărarea proprietarului, în funcţie de circumstanţe, prin interzicerea tulburării iminente, interzicerea tulburării curente, precum şi înlăturarea consecinţelor tulburării din trecut. Dispoziţiile alin.(1) şi (2) nu se aplică dacă proprietarul trebuie, în temeiul legii sau al drepturilor unor alte persoane care îi sînt opozabile, să admită influenţa asupra bunului."*
65. Potrivit art. 1 alin. (4), (5) din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995 „ *Fac parte integrantă din drum: ampriza drumului şi zonele de siguranţă; suprastructura şi infrastructura drumului; podurile, podeţele, şanţurile, rigolele, viaductele, pasajele denivelate, zonele de sub pasajele rutiere, tunelurile şi alte lucrări de artă; construcţiile de apărare, protecţie şi consolidare a drumului; trotuarele, pistele pentru ciclişti; locurile pentru parcare, pentru oprire şi pentru staţionare; staţiile de taxare; bretelele de acces; drumurile tehnologice amenajate pentru întreţinerea autostrăzii; indicatoarele de semnalizare rutieră şi alte dotări pentru siguranţa circulaţiei; sistemele inteligente de transport şi instalaţiile aferente; spaţiile de serviciu sau de control, spaţiile cuprinse în triunghiul de vizibilitate din intersecţii, spaţiile cuprinse între autostradă şi/sau drum şi bretelele de acces; sistemele pentru protecţia mediului, terenurile şi plantaţiile din zona drumului şi perdelele de protecţie, cu excepţia zonelor de protecţie. Drumurile sînt supuse înregistrării de stat în Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară."*
66. Articolul 2 alin. (1), (2) din aceeași lege reglementează clasificarea drumurilor după cum urmează *„(1) Din punctul de vedere al destinaţiei, drumurile se împart în: a) drumuri publice – drumuri de utilitate publică destinate circulaţiei rutiere şi pietonale în scopul satisfacerii cerinţelor generale de transport rutier ale economiei naţionale şi ale populaţiei şi de apărare a ţării. Aceste drumuri sînt proprietate publică; b) drumuri private – drumuri de utilitate privată destinate satisfacerii cerinţelor proprii de circulaţie rutieră şi pietonală în activităţile economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale şi altele asemenea, drumurile de acces în incinte, ca şi cele din interiorul acestora, drumurile pentru organizările de şantier. Aceste drumuri sînt administrate de persoanele fizice sau juridice care le au în proprietate sau în administrare. (2) În funcţie de tipul de proprietate, drumurile se împart în: a) drumuri proprietate publică a statului; b) drumuri proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale; c) drumuri private"*

67. Conform art. 3 alin. (1) din aceeași lege „*Suprafeţele de teren aferente drumului public sînt următoarele: 1) zona drumului public, care cuprinde: a) ampriza drumului – suprafaţa de teren ocupată de elementele constructive ale drumului: partea carosabilă, trotuare, piste pentru cicliști, acostamente, şanţuri, rigole, taluzuri, şanţuri de gardă, pavilioane pentru pasageri, parcaje şi platforme pentru staţionarea mijloacelor de transport, ziduri de sprijin şi alte lucrări de artă; b) zonele de siguranţă – suprafeţele de teren situate de o parte şi de alta a amprizei drumului, destinate exclusiv pentru semnalizarea rutieră, plantaţiile rutiere şi pentru alte scopuri legate de întreţinerea drumului în condiţii de siguranţă a circulaţiei. Din zonele de siguranţă fac parte suprafeţele ocupate de drumurile de vară destinate deplasării maşinilor şi agregatelor agricole, precum şi suprafeţele ocupate de lucrările de consolidare a terenului drumului şi altele asemenea. În afara localităţilor, limitele minime ale zonelor de siguranţă a drumurilor sînt prevăzute în anexa nr. 1 secţiunea I; 2) zonele de protecţie – suprafeţele de teren din extravilan situate de o parte şi de alta a zonelor de siguranţă, necesare protecţiei şi dezvoltării viitoare a drumului, asigurării condiţiilor de întreţinere şi de circulaţie pe el. În limita zonelor de protecţie se stabilesc cerinţe specifice pentru proprietarii şi utilizatorii de terenuri, prezentate în anexa nr. 1 secţiunea II. Limitele zonelor de protecţie sînt prevăzute în anexa nr. 1 secţiunea I; 3) zona străzilor include partea carosabilă, acostamentele, şanţurile, rigolele, trotuarele, spaţiile verzi, pistele pentru cicliști, suprafeţele adiacente pentru parcaje, staţionări sau opriri, precum şi suprafeţele de teren necesare amplasării anexelor acestora.”*
68. Potrivit art. 5 alin. (1), (1)[1], (2), (3) din Legea drumurilor „*Organul central de specialitate în domeniul infrastructurii drumurilor exercită prerogativele rezultate din dreptul de proprietate publică a statului asupra drumurilor naţionale şi asupra suprafețelor de teren, proprietate publică a statului, aferente acestora. Administrarea drumurilor naţionale şi a suprafeţelor de teren, proprietate publică a statului, aferente acestora este asigurată de către organul central de specialitate în domeniul infrastructurii drumurilor, prin intermediul Societăţii pe Acţiuni „Administraţia Naţională a Drumurilor”. Administrarea drumurilor locale este asigurată de către autorităţile administraţiei publice locale de nivelul întâi şi de nivelul al doilea conform art. 2 alin. (3) pct. 3). Administrarea drumurilor private se asigură de către persoanele fizice sau juridice care le au în proprietate sau în administrare.”*
69. Articolul 7 din aceeași lege indică că „*Construcţia, amenajarea, întreţinerea şi exploatarea căilor de acces la drumurile publice sînt în sarcina celor care le au în administrare, folosinţă sau proprietate. Căile de acces către drumurile publice se construiesc în baza autorizaţiei de amplasare a obiectivului în zona drumului public şi/sau în zonele de protecţie ale acestuia, emisă de administratorul drumului, în conformitate cu certificatul de urbanism și autorizaţia de construire, precum şi în baza proiectelor verificate şi aprobate în conformitate cu prevederile Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcţii. Căile de acces realizate în zona drumului public fără autorizaţia indicată la alin. (2) sau cu încălcarea condițiilor impuse prin autorizaţia respectivă, precum şi căile de acces care nu sînt utilizate se vor desfiinţa de către cei care le deţin cu orice titlu, pe cheltuiala acestora, în termen de 60 de zile calendaristice din data notificării, restabilindu-se continuitatea elementelor geometrice ale drumului.”*

70. Potrivit art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor menționată supra „*amplasarea obiectivelor care nu periclitează siguranţa circulaţiei în zona drumului public şi/sau în zonele de protecţie ale acestuia se efectuează cu respectarea legislaţiei în vigoare, numai în baza autorizaţiei de amplasare a obiectivului în zona drumului public şi/sau în zonele de protecţie a acestuia (în continuare – autorizaţie de amplasare), eliberată de către administratorul drumului la solicitarea autorității administrației publice locale în cadrul procedurii de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare şi a autorizației de construire conform Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie.”*
71. Așadar, reclamantul/apelant și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 585 Cod civil, care la alin. (1) consacră acțiunea negatorie, mijlocul juridic prin care proprietarul poate obține protecție împotriva oricărei forme de tulburare a folosinței bunului său, cu excepția situațiilor de uzurpare sau privare de posesie, care se tratează separat. Norma acoperă orice ingerință nelegitimă care nu îl deposedează pe proprietar, dar îl împiedică să-și exercite în mod normal folosința, accesul sau destinația economică a bunului.
72. Astfel de tulburări pot fi: materiale - blocarea accesului, înlăturarea podului, plasarea unor obstacole fizice, pătrunderi repetate pe teren etc., precum și juridice - pretenții nejustificate, interdicții abuzive, contestări fără temei ale folosinței.
73. Colegiul civil reține că pentru admiterea acțiunii, reclamantul trebuie să demonstreze: (i) calitatea de proprietar; (ii) existența unei tulburări nelegitime, distinctă de privarea de posesie; (iii) legătura de cauzalitate dintre acțiunea/omisiunea pârâtului și obstacol; (iv) persistența tulburării la momentul judecății.
74. Totodată, importante la caz sunt aspectele ce țin de legalitatea inițială a amenajării căii de acces, inclusiv existența autorizațiilor de amplasare în zona drumului public, situația juridică a terenului aferent drumului și respectarea regimului zonelor de protecție și competențele administratorului drumului, respectiv atribuțiile S.A. „Drumuri Ialoveni”, filiala *****, privind executarea lucrărilor de întreținere, amenajare și restabilire a accesului către proprietatea privată aferentă drumului public.
75. În situația din speță, Colegiul civil constată că reclamantul/apelant Cociu Vasilii a solicitat înlăturarea impedimentului prin restabilirea podului, denumit astfel de către acesta, care în realitate reprezenta o țeavă metalică amplasată în mod neautorizat în șanțul aferent drumului național G89 R1 – ***** – ***** – *****. Acest teren constituie proprietate publică a statului.
76. Prin urmare, accesul în litigiu a fost amenajat în mod neautorizat pe terenul proprietate publică a statului, aferent drumului public național, și nu pe proprietatea privată a reclamantului.
77. Astfel, Colegiul în acord cu poziția instanței de fond reține că nu au fost admise careve ingerințe nelegitime în sfera dreptului de proprietate privată a reclamantului/ apelant Cociu Vasilii, atît timp cît: (i) accesul solicitat spre restabilire a fost amenajat în lipsa oricărei autorizații, respectiv fără avizul administratorului drumului, fără autorizație de amplasare în zona drumului public și fără certificat de urbanism ori autorizație de construire; (ii) construcția în litigiu (țeava metalică/podul) se afla pe terenul public al statului, parte integrantă a infrastructurii drumului național, unde intervențiile se pot realiza doar în condițiile legii; precum și (iii) reclamantul/apelant Cociu Vasilii nu deține

niciun drept real asupra terenului public pe care era amplasat accesul, neputând pretinde restabilirea unei amenajări efectuate fără titlu juridic.

78. Astfel, S.A. „Drumuri Ialoveni”, care de fapt a acționat în baza contractului de antrepriză nr. 08-10/125 din 1 aprilie 2022 în strictă conformitate cu atribuţiile stabilite în contract şi în limita terenului aferent drumului naţional, proprietate publică a statului, nu poate fi obligat să restabilească o construcție neautorizată, întrucât acest lucru ar contraveni regimului juridic al bunurilor proprietate publică și normelor privind siguranța și întreținerea drumurilor publice.
79. Colegiul ține să explice apelantului Cociu Vasilii că dreptul de proprietate deținut asupra terenului său privat nu include automat dreptul la un acces amenajat pe teren public, decât în condițiile legale și cu respectarea procedurilor administrative necesare. Orice solicitare de creare sau restabilire a unei căi de acces pe teren public poate fi realizată doar printr-o procedură legală, cu avizele și autorizațiile necesare, și nu prin obligarea autorității să reconstruiască o amenajare ilegală preexistentă.
80. Prin urmare, Cociu Vasilii nu este lipsit de dreptul de a solicita amenajarea legală a unui acces autorizat, în colaborare cu administratorul drumului public, care la caz nu este primăria din localitate, în cazul în care susține lipsa unei căi de acces la terenul său.
81. Într-o altă ordine de idei, Colegiul remarcă că administratorul drumului public nu este obligat să mențină sau să restabilească elemente neautorizate. Dimpotrivă, poate să dispună înlăturarea obstacolului neautorizat pentru a respecta legalitatea și siguranța drumului public.
82. Colegiul apreciază critic argumentul apelantului referitor la pretinsa neexecutare de către S.A. „Drumuri Ialoveni” a prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, or eventuala omisiune a S.A. „Drumuri Ialoveni” de a aplica procedura instituită de norma menționată nu ar fi putut modifica natura juridică a construcției în litigiu, respectiv caracterul său neautorizat și amplasarea pe teren proprietate publică a statului.
83. Neaplicarea procedurii de notificare și desființare nu conferă reclamantului/apelant vreun drept substanțial asupra accesului respectiv și nici nu transformă o amenajare ilegală într-una conformă legii. În consecință, acest argument nu poate fundamenta obligarea administratorului drumului la restabilirea unei construcții neautorizate.
84. Colegiul conchide că prima instanță în mod corect a constatat că în speță nu sunt întrunite temeiurile pentru satisfacerea pretențiilor cu privire la obligarea intimatului de a înlătura obstacolele în exercitarea dreptului de proprietate, prin restabilirea podului care servea ca acces de pe drumul regional *****-*****-***** spre terenul proprietate privată cu nr. cadastral *****, în extravilanul comunei *****, r-nul *****.
85. Totodată, instanța apreciază că soluția privind compensarea cheltuielilor de judecată este justă și temeinică. De altfel, apelantul, deși solicită casarea integrală a hotărârii, nu a formulat nicio critică concretă privind cuantumul sau modul de stabilire a cheltuielilor reținute de instanța de fond.
86. În această ordine de idei, Colegiul civil menționează că criticile reprezentantului apelantului Cociu Vasilii, avocatul Șișcanu Grigore privind presupusa superficialitate a instanței de fond în aprecierea probelor nu se confirmă, întrucât hotărârea conține o analiză detaliată a probatoriului administrat, o evaluare logică a circumstanțelor și o motivare în drept clară, prin raportare la prevederile legale aplicabile speței. Simpla

nemulțumire a părții față de soluția pronunțată nu constituie, prin ea însăși, o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

87. În final, Colegiul civil ajunge la concluzia că în speță, criticile aduse de apelant, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.
88. Față de cele ce preced și, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în apel sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de avocatul Șișcanu Grigore în interesul lui Cociu Vasilii și de a menține hotărârea Judecătoriei Hînceşti (sediul Ialoveni) din 11 decembrie 2023.
89. În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Șișcanu Grigore în interesul lui Cociu Vasilii.

Se menține hotărârea Judecătoriei Hînceşti (sediul Ialoveni) din 11 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cociu Vasilii împotriva S.A. „Drumuri Ialoveni”, intervenient accesoriu Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor”, cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari